

ДЕРЖАВНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Т.М. Вітренко-Хрустальова, здобувач

Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

У статті розглядаються основні державні пріоритети інноваційного розвитку національної економіки. Виділено проблемні аспекти системи державного регулювання інноваційного розвитку економіки. Надано пропозиції щодо удосконалення механізмів державного регулювання інноваційного розвитку економіки України.

Тенденції та явища, що сьогодні багато в чому визначають стан української економіки - структурні і галузеві проблеми виробництва, його велику ресурсну залежність, ситуаційність економічного зростання, необхідність диверсифікованості, виробництво неконкурентоспроможних товарів і послуг, - є насамперед наслідком низького рівня її інноваційного розвитку.

Президент України В.Ф. Янукович у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» наголосив на тому, що існує загроза переорієнтації вітчизняної науки на вирішення проблем інноваційного розвитку інших країн і перетворення України на експортера товарів і послуг з низьким рівнем доданої вартості, у тому числі у сфері інтелектуальної праці [3].

І це попри те, що в Україні зберігся масштабний науковий комплекс, здатний ефективно продукувати результати світового рівня, науково-технічна та інноваційна сфера, однак який поки що не виконує належним чином роль джерела економічного зростання.

Основними проблемами сучасної інноваційної та науково-технологічної політики в Україні залишаються:

- низький рівень попиту на інноваційні розробки через низьку сприйнятливість підприємницького сектору до інновацій;
- недосконалість системи фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР);
- неефективна організація та управління підготовкою, освоєнням і виробництвом інноваційної продукції;
- темпи розвитку й структура науково-технічної та інноваційної сфери не відповідають

попиту на передові технології з боку економіки;

- у науково-технічній та інноваційній сфері триває втрата кадрів і скорочення матеріально-технічної бази [2].

Однією з основних невирішених проблем залишається відсутність умов для того, щоб вже наявні науково-технологічні досягнення стали об'єктом економічних відносин. Власне, об'єднання відокремлених ланок "наука" і "виробництво", спрямоване на технічну і технологічну модернізацію національної економіки, і є головним завданням інноваційної моделі, задекларованої як стратегічна мета економічної політики нашої держави в найближчій перспективі.

Дослідження інноваційної діяльності сьогодні є дуже актуальним, тому що розпочалася нова віха розвитку науково-технічного прогресу, основу функціонування якого утворюють процеси генерації, обробки і використання нових знань. Відбуваються зміни в управлінні підприємствами, оскільки техніка орієнтується на наукові відкриття, які стають вихідною базою для створення нових галузей виробництва. У самому виробництві розвиваються наукові дослідження, виникла співпраця вчених, інженерно-технічних працівників, спеціалістів, а підприємства трансформуються у науково-промислові комплекси. Сучасна модель економічного зростання ґрунтується на інноваційному типі розвитку. Ця модель потребує нової державної інноваційної політики ефективного стимулювання інновацій, розвитку наукоємних та скорочення галузей, що спричиняють виснаження природи.

Головним суб'єктом інноваційного розвитку національної економіки в цілому та суб'єктів її господарювання зокрема є держава, яка і визначає вибір певної моделі інноваційного розвитку. Держава створює умови для підвищення науково-технологічного потенціалу країни, визначає пріоритети у сфері науково-технологічної діяльності і підтримує їх розвиток через систему фінансово-кредитних та податкових інструментів, формує організаційні механізми інформаційного і ресурсного забезпечення інноваційної діяльності.

З цією метою створюється законодавче забезпечення, яке встановлює правові, економічні та організаційні умови науково-технічної та інвестиційної діяльності, визначає порядок і умови надання підтримки суб'єктам інноваційної діяльності. Ці заходи здійснюються через державну інноваційну політику. Ефективна державна інноваційна політика є однією з передумов успішного впровадження інвестиційно-інноваційної моделі розвитку національної економіки.

Головною метою державної інноваційної політики в Україні є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та

реалізації нових видів конкурентноздатної продукції.

Основними напрямками реалізації державної інноваційної політики є [1]:

- визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку;
- формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності;
- створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу;
- забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності;
- ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності, підтримка підприємництва у науково-виробничій сфері;
- здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок;
- сприяння розвитку інноваційної інфраструктури;
- підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності.

Головна роль держави має полягати у підтримці інноваційної моделі економічного зростання, створенні умов інноваційного розвитку економіки України в цілому та регіонів зокрема; формуванні економіко-організаційних засад управління інноваційним розвитком різних її сфер та галузей, а також удосконаленні напрямків розвитку механізму державного регулювання інноваційних процесів за умов безперервної трансформації суспільства, ринку, умов конкуренції через призму існуючих проблем розвитку глобальної економіки.

Отже, інноваційні процеси мають стати головним джерелом економічного зростання, особливо в контексті сучасної парадигми сталого розвитку та обмеженості природних ресурсів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дідківська Л.І. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. // Л.І. Дідківська, Головка Л.С. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 213 с.
2. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П. – К.: Знання України, 2002. – 336 с.
3. Програма економічних реформ на 2010 - 2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава". [Електронний ресурс]. – Режим доступу до стор.: http://rda.m-pr.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=558&Itemid=105

Матеріали надійшли 27 лютого 2013 р.